

DOI 10.26886/2520-7474.3(57)2023.9

UDC: 378.1:784.9:159.942

**PATTERNS OF FORMATION OF MUSICAL AND PERFORMING
CULTURE AMONG STUDENTS OF ARTS FACULTIES
DURING MUSICAL AND INSTRUMENTAL TRAINING**

Wang Yihua, Postgraduate student

<https://orcid.org/0009-0006-7500-0584>

e-mail: im_wang_yihua@i.ua

Dragomanov Ukrainian State University, Kyiv, Ukraine

The article presents and analyzes the results of a ascertaining experiment conducted with the participation of 174 students of the 1st-4th years of bachelor's and master's degrees of three institutions of higher education of Ukraine with the aim of establishing the state of formation of musical and performing culture among students of arts faculties during musical and instrumental training. Emphasis is placed on the need for the theory and methodology of music education in the development of an effective methodology for purposeful formation of musical and performing culture, the mandatory prerequisite of which is the survey of the participants of the ascertainment experiment. The regularities of the manifestation of the studied phenomenon in the process of instrumental training of future specialists are substantiated. It has been proven that the manifestation of the musical and performing culture of future specialists in the process of public interpretation of musical works is proportional to their performing and technical skill and the culture of transformation into their artistic images. It has also been experimentally confirmed that the use by students of art faculties of the knowledge acquired from the study of theoretical disciplines (harmony, polyphony, analysis of musical works, history of music, etc.) in the process of realizing the artistic and aesthetic values of musical works of their

own educational repertoire increases the level of manifestation of musical and performing culture of future specialists.

Key words: *musical and performing culture, students of arts faculties, instrumental training, patterns, indicators, correlation, ascertainment experiment.*

аспірант, Ван Їхуа, Закономірності формування музично-виконавської культури у студентів факультетів мистецтв під час музично-інструментальної підготовки / факультет мистецтв імені Анатолія Авдієвського Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, Київ, Україна

У статті викладено й проаналізовано результати констатувального експерименту, проведеного за участю 174 студентів 1-4 курсів бакалаврату та магістратури трьох закладів вищої освіти України з метою встановлення стану сформованості музично-виконавської культури у студентів факультетів мистецтв під час музично-інструментальної підготовки. Наголошено на потребі теорії та методики музичного навчання в розробці ефективної методики цілеспрямованого формування музично-виконавської культури, обов'язковою передумовою чого виступає анкетування учасників констатувального експерименту. Обґрунтовано закономірності прояву досліджуваного феномену у процесі інструментальної підготовки майбутніх фахівців. Доведено, що прояв музично-виконавської культури майбутніх фахівців у процесі прилюдної інтерпретації музичних творів співвідносний їх виконавсько-технічній майстерності та культурі перевтілювання в їх художні образи. Також експериментально підтверджено, що використання студентами мистецьких факультетів набутих знань з вивчення теоретичних дисциплін (гармонії, поліфонії, аналізу музичних творів, історії музики тощо) у процесі усвідомлення художньо-естетичних цінностей

музичних творів власного навчального репертуару підвищує рівень прояву музично-виконавської культури майбутніх фахівців.

Ключові слова: *музично-виконавська культура, студенти факультетів мистецтв, інструментальна підготовка, закономірності, показники, кореляція, констатувальний експеримент.*

Вступ. Світова освітня парадигма вимагає модернізації освіти в аспекті цілеспрямованого формування музично-виконавської культури у майбутніх фахівців мистецької спрямованості. Сучасність дослідження означеної проблеми підкреслюється потребою врахування міждисциплінарних зв'язків, специфіки виконання музичних творів для учнів шкільного віку, а також досягнень науки в галузі психології, педагогіки та мистецтвознавства. У закладах вищої освіти України педагогічні фахівці покликані сприяти формуванню музично-виконавської культури у студентів факультетів мистецтв під час інструментальної підготовки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема формування музично-виконавської культури музикантів-інструменталістів турбувала не одне покоління визначних митців концертно-сценічної діяльності та їх педагогів. Методологічна основа її вивчення ґрунтувалась на положеннях, що:

- виконавська культура музикантів-інструменталістів не успадковується генетично, а формується особистістю під час навчання та діалогічної взаємодії з матеріалом музичних творів [6, 101; 9, 73; 13, 22 та інші];

- виконавська культура музикантів-інструменталістів відображає їх здатність до інтерпретації музичних творів, яка розвивається завдяки прояву вершинного (акме) особистісно-ціннісного художньо-технічного стилеконтексту [2, 11; 5, 122; 10, 10 та інші];

- виконавська культура музикантів-інструменталістів формується на основі сукупності теоретичних знань про художньо-естетичні цінності музичних творів, а також на основі виконавських умінь та навичок майстерного (вершинного) застосування художньо-виражальної техніки у процесі інтерпретації цих творів та на основі сформованої манери прояву артистизму [7, 36; 8, 11; 11, 38 та інші];

- виконавська культура музикантів-інструменталістів має відобразитись кількісними ознаками, які віддзеркалюватимуть динаміку зміни її якості [1, 7; 3, 401; 4, 207; 12, 237–240 та інші].

Разом з тим, проблемні питання щодо виявлення залежності музично-виконавської культури музикантів-інструменталістів від внутрішніх і зовнішніх факторів впливу на її становлення та розвиток залишились відкритими, що й зумовлює потребу в пошуках закономірностей формування означеного феномену у процесі інструментальної підготовки студентів факультетів мистецтв.

Метою статті є виявлення закономірностей формування музично-виконавської культури у студентів факультетів мистецтв під час музично-інструментальної підготовки. Досягнення мети передбачало вирішення таких завдань:

1) з'ясувати стан сформованості музично-виконавської культури у практичній навчально-інструментальній діяльності студентів факультетів мистецтв;

2) розробити анкети дихотомічного закритого типу для виявлення закономірностей прояву музично-виконавської культури студентами факультетів мистецтв у процесі їх інструментальної підготовки;

3) зіставлення результатів анкетування респондентів/учасників констатувального експерименту з результатами контрольних замірів їх музично-виконавської культури для виявлення й обґрунтування закономірностей прояву досліджуваного феномену у процесі

інструментальної підготовки студентів факультетів мистецтв.

Виклад основного матеріалу. З метою з'ясування стану сформованості музично-виконавської культури у практичній навчально-інструментальній діяльності студентів факультетів мистецтв проводився констатувальний експеримент на базі трьох закладів вищої освіти: Інституту мистецтв імені Анатолія Авдієвського Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова, факультету мистецтв ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», а також інституту соціально-педагогічної та мистецької освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького. Ним було охоплено 174 студентів бакалаврату та магістратури, зокрема: 28 студентів першого курсу, 30 — другого курсу, по 42 — третього і четвертого курсів, а також 32 — 5 курсу (магістратури). Таким чином, задіяність у констатувальному експерименті студентів мистецьких факультетів всіх курсів сприяла максимізації об'єктивності отриманих результатів, які в узагальненому вигляді викладено в таблиці 1.

Таблиця 1

**Аудит рівнів сформованості музично-виконавської культури
у студентів факультетів мистецтв
під час музично-інструментальної підготовки**

Кількість учасників	Рівні сформованості досліджуваного феномену			
	високий	середній	низький	д. низький
174	0 (0 %)	31 (17,8 %)	98 (56,3 %)	45 (25,9 %)

Аналіз цієї таблиці (див. табл. 1) надав змогу констатувати наступне:

- жоден зі 174 студентів мистецьких факультетів (0%) не зумів досягти високого рівня сформованості досліджуваного феномену;
- лише 31 студент (17,8 %) продемонстрував середній рівень

сформованості музично-виконавської культури;

- у 98 учасників констатувального експерименту (56,3 % від загального обсягу вибірки) було зафіксовано низький рівень сформованості досліджуваного феномену;

- 45 студентів (25,9 %) продемонстрували навіть дуже низький рівень сформованості музично-виконавської культури.

Вищевикладені результати засвідчили, що теорія та методика музичного навчання студентів мистецьких факультетів потребує розробки ефективної методики цілеспрямованого формування музично-виконавської культури у студентів факультетів мистецтв під час музично-інструментальної підготовки, обов'язковою передумовою чого виступає анкетування учасників констатувального експерименту з метою обґрунтування закономірностей прояву досліджуваного феномену у процесі інструментальної підготовки майбутніх фахівців.

До анкетування залучались всі 174 студенти (респонденти) факультетів мистецтв, які брали участь у констатувальному експерименті. Всі 174 респонденти, які брали участь в анкетуванні (відповідно до навчання в конкретному виші), були поділені на три групи. Перша з них — 82 студенти 1-5 курсів (1к. — 14, 2к. — 12, 3к. — 16, 4к. — 18, 5к. — 22) Інституту мистецтв імені Анатолія Авдієвського Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова; 2 група — 54 студенти 1-5 курсів (1к. — 8, 2к. — 10, 3к. — 14, 4к. — 16, 5к. — 6) факультету мистецтв ДВНЗ «Донбаського державного педагогічного університету»; 3 група — 38 студентів 1-5 курсів (1к. — 6, 2к. — 8, 3к. — 12, 4к. — 8, 5к. — 4) навчально-наукового інституту соціально-педагогічної та мистецької освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького. На запитання даних анкет учасники всіх груп відповідали за власним бажанням.

Обробка відповідей студентів першої групи Інституту мистецтв імені Анатолія Авдієвського Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, одержаних на запитання №1 анкети №1 (див. дод. Б.1) — Чи керуєтесь Ви теоретичними знаннями щодо художньо-естетичних цінностей музичних творів при “включенні” їх до навчального репертуару?, — продемонструвала наступне:

- з усіх 14 студентів (1 курсу) першої групи 5 студентів надали позитивні відповіді, тобто 35,7% респондентів, а 9 (1 курсу), тобто 64,3% респондентів, — негативні;

- з 12 студентів (2 курсу) першої групи 4 студенти надали позитивні відповіді, тобто 33,3% респондентів, а 8 осіб (2 курсу), тобто 66,7% респондентів, — негативні;

- з 16 студентів (3 курсу) першої групи 5 надали позитивні відповіді, або 31,2 % респондентів, а 11 респондентів (3 курсу), або 68,8% респондентів, — негативні;

- з 18 студентів (4 курсу) першої групи 8 студентів надали позитивні відповіді, тобто 44,4% респондентів, а 10 осіб (4 курсу), або 55,6% респондентів, — негативні.

- з 22 студентів магістратури (5 курсу) першої групи 8 магістрантів надали позитивні відповіді, тобто 36,4% респондентів, а 14 магістрантів (5 курсу), або 63,6% респондентів, — негативні.

На запитання №2 (див. дод. Б.1) анкети №1— Чи впливає на підбір навчального репертуару особистісне розуміння художньо-естетичних цінностей музичних творів? — 82 учасника цієї групи висловили такі відповіді:

- «Так» відповіли 6 осіб 1 курсу, що становить 42,9%; 6 осіб 2 курсу, що становить 50,0%; 7 осіб 3 курсу, що становить 43,8%; 8 осіб 4 курсу, що становить 44,4%; 10 осіб 5 курсу що становить 45,5%;

- «Ні» відповіли 8 осіб 1 курсу, що являє 57,1%; 6 осіб 2 курсу, що

являє 50,0%; 9 осіб 3 курсу, що являє 56,2%; 10 осіб 4 курсу, що являє 55,6%; 12 осіб 5 курсу, що являє 54,5%;

Учасники першої групи на запитання №3 (див. дод. Б.1) анкети №1 — Чи домінує позиція викладача при “включенні” до навчального репертуару тих музичних творів, які мають загально визнані художньо-естетичні цінності? — надали наступні відповіді:

- відповідь «Так» — 11 осіб (1 курс), що становить 78,6%; 9 осіб (2 курс), що становить 75,0%; 12 осіб (3 курс), що становить 75,0%; 13 осіб (4 курс), що становить 72,2%; 17 осіб (5 курс), що становить 77,3%;

- відповідь «Ні» — 3 особи (1 курс), що становить 21,4%; 3 особи (2 курс), що становить 25,0%; 4 особи (3 курс), що становить 25,0%; 5 осіб (4 курс), що становить 27,8%; 5 осіб (5 курс), що становить 22,7%;

Наслідки відповідей першої групи респондентів на запитання №4 анкети №1 (див. дод. Б.1) — Чи послуговуєтеся Ви знаннями з дисципліни “Історія музики” для створення певних виконавських версій інтерпретації музичних творів з навчального репертуару? — показують, що з 14 студентів 1 курсу цієї групи позитивні відповіді надали 3, інакше кажучи 21,4% респондентів, а 11 осіб цього курсу, тобто 78,6% респондентів, — негативні. З 12 студентів 2 курсу цієї ж групи — позитивні відповіді надали 2 студенти, тобто 16,7% респондентів, а 10 осіб цього ж курсу, тобто 83,3% респондентів, — негативні. З 16 студентів 3 курсу (цієї групи) позитивні відповіді надали також 4 студенти, тобто 25,0%, а 12 осіб 3 курсу негативні, тобто 75,0%. З 18 студентів цієї групи 4 курсу — 5 студентів позитивно відповіли на запитання анкети (27,8%), а 13 осіб цього курсу — негативно (72,2%). З 22 магістрантів 5 курсу цієї групи — 5 магістрантів позитивно відповіли на запитання анкети (22,7%), а 17 магістрантів цього курсу — негативно (77,3%).

На запитання (див. дод. Б.1) №5 анкети №1 — Чи використовуєте

Ви для створення певних інтерпретаційних версій музичних творів знання з дисципліни “Аналіз музичних форм”? — респонденти цієї групи висловились:

- схвальні відповіді — 3 студенти 1 курсу, (21,4%); 2 студенти 2 курсу, (16,6%); 3 студенти 3 курсу, (18,8%); 4 студенти 4 курсу, (22,2%); 5 магістрантів 5 курсу, (22,7%);

- заперечні відповіді — 11 студентів 1 курсу, (78,6%); 10 студентів 2 курсу, (83,3%); 13 студентів 3 курсу, (81,2%); 14 студентів 4 курсу, (77,8%); 17 магістрантів 5 курсу, (77,3%).

На запитання №6, останнє, (див. дод. Б.1) анкети №1— Чи прослуховуєте Ви особисто музичні твори ще перед їх включенням до навчального репертуару? — відповіді студентів даної групи Інституту мистецтв імені Анатолія Авдієвського Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, виглядали так: з 14 студентів (1 курсу) 10 студентів надали позитивні відповіді (71,4%), а 4 особи 1 курсу (28,6%), — негативні; з 12 студентів (2 курсу) 8 студентів надали позитивні відповіді (66,7%), а 4 особи 2 курсу (33,3%), — негативні; з 16 студентів (3 курсу) 10 надали позитивні відповіді (62,5%), а 6 студентів 3 курсу, (37,5%), — негативні; з 18 студентів 4 курсу 13 студентів надали позитивні відповіді (72,2%), та 5 осіб 4 курсу (27,8%), — негативні; з 22 магістрантів 5 курсу 16 студентів надали позитивні відповіді (72,7%), та 6 осіб 4 курсу (27,3%), — негативні.

Аудит наслідків опитування на 1 запитання анкети № 2 (див. дод. Б.2) — Чи досягаєте Ви автоматизованості відтворення виконавських дій при інтерпретації музичних творів? — (2 групи, 82 студентів) Інституту мистецтв імені Анатолія Авдієвського Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова надав змоги з'ясувати таке: з 14 студентів даної групи надали позитивні відповіді 9 студентів 1 курсу, (або 64,3%) респондентів, а негативні — 5 осіб 1

курсу, (або 35,7%) респондентів; з 12 студентів 2 курсу даної групи надали позитивні відповіді 8 студентів, (або 66,7%) респондентів, а негативні — 4 особи 2 курсу, (або 33,3%) респондентів; з 16 студентів 3 курсу даної групи надали позитивні відповіді 9, (або 56,3%) респондентів, а негативні — 7 осіб 3 курсу, або (43,7%) респондентів; з 18 студентів 4 курсу даної групи надали позитивні відповіді 11 студентів, (або 61,1%) респондентів та негативні — 7 осіб 4 курсу, (або 38,9%) респондентів; з 22 магістрантів даної групи 5 курсу надали позитивні відповіді 13 магістрантів, (або 59,1%) респондентів та негативні — 9 осіб 5 курсу, (або 40,9%) респондентів.

В результаті опитування 82 респондентів (першої групи) на 2 запитання анкети № 2 — Чи застосовуєте Ви при грі на “Вашому” музичному інструменті наукові технології автоматизації виконавських дій? — було зафіксовано: відповіді схвальні — 2 особи 1 курсу, що становить 14,3%; 2 особи 2 курсу, що становить 16,7%; 2 особи 3 курсу, що становить 12,5%; 2 особи 4 курсу, що становить 11,1%; 3 особи 5 курсу, що становить 13,6%; відповіді заперечні — 12 осіб 1 курсу, що становить 85,7%; 10 осіб 2 курсу, що становить 83,3%; 14 осіб 3 курсу, що становить 87,5%; 16 осіб 4 курсу, що становить 88,9%; 19 осіб 5 курсу, що становить 86,4%;

Результати опитування (першої групи) 82 майбутніх фахівців — на 3 запитання анкети № 2 (див. дод. Б.2) — Чи знаєте Ви алгоритми автоматизації виконавських дій, які використовуються при грі на “Вашому” музичному інструменті? — надали змоги з’ясувати:

- 1 курс перша група — з 14 студентів 1 — позитивна відповідь, інакше кажучи 7,1% респондентів, а 1 курс 13 осіб, тобто 92,9% респондентів, — негативні;

- 2 курс перша група — з 12 студентів 2 — позитивні відповіді, інакше кажучи 16,7% респондентів, а 2 курс 10 осіб, тобто 83,3%

респондентів, — негативні;

- 3 курс перша група — з 16 студентів 2 — позитивні відповіді, тобто 12,5% респондентів, а 3 курс 14 осіб, тобто 87,5% респондентів, — негативні;

- 4 курс перша група — з 18 студентів 2 — позитивні відповіді, інакше кажучи 11,1% респондентів, а 4 курс 16 осіб, тобто 88,9% респондентів, — негативні.

- 5 курс перша група — з 22 магістрантів 3 — позитивні відповіді, інакше кажучи 13,6% респондентів, а 5 курс 19 осіб, тобто 86,4% респондентів, — негативні.

Результати опитування першої групи (82 респондентів) на (див. дод. Б.2) 4 запитання анкети № 2 — Чи досягаєте Ви чіткого уявлення інтерпретаційних моделей музичних творів Вашого навчального репертуару? — продемонстрували «Так»: (1 курс) 3 особи, що становить 21,4%; (2 курс) 2 особи, що становить 16,7%; (3 курс) 3 особи, що становить 18,8%; (4 курс) 4 особи, що становить 22,2%; (5 курс) 5 осіб, що становить 22,7%. У свою чергу, продемонстрували «Ні»: (1 курс) 11 осіб, що становить 78,6%; (2 курс) 10 осіб, що становить 83,3%; (3 курс) 13 осіб, що становить 81,2%; (4 курс) 14 осіб, що становить 77,8%; (5 курс) 17 осіб, що становить 77,3%;

Опитування першої групи студентів мистецьких факультетів на останнє — 5 запитання (див. дод. Б.2) анкети № 2 — Чи “вистачає” Вам виконавсько-технічної майстерності для реалізації уявних інтерпретаційних моделей музичних творів Вашого репертуару? — показало:

- 4 студента 1 курсу, що становить (28,6%); 4 студента 2 курсу, що становить (33,3%); 5 студентів 3 курсу, що становить (31,2%); 6 студентів 4 курсу, що становить (33,3%); 7 магістрантів 5 курсу, що становить (31,8%) — схвальні відповіді;

- 10 студентів 1 курсу, що становить (71,4%); 8 студентів 2 курсу, що становить (66,7%); 11 студентів 3 курсу, що становить (68,8%); 12 студентів 4 курсу, що становить (66,7%) 15 магістрантів 5 курсу, що становить (68,2%) — заперечні відповіді.

На 1 запитання (див. дод. Б.3) анкети №3 — Чи впливає, на Вашу думку, артистична манера підсилення “подачі” музичної інформації на її сприйняття слухачами? — 82 респонденти (першої) групи Інституту мистецтв імені Анатолія Авдієвського Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова висловили чергові відповіді:

- з 14 студентів (першої гр. 1 к.) 11 студентів — схвальні відповіді, 78,6% респондентів, а 3 (1 к.), 21,4% респондентів, — заперечні;

- з 12 студентів (першої гр. 2 к.) 10 студентів — схвальні відповіді, 83,3% респондентів, а 2 (2 к.), 16,7% респондентів, — заперечні;

- з 16 студентів (першої гр. 3 к.) 13 студентів — схвальні відповіді, 81,2% респондентів, а 3 (3 к.), 18,8% респондентів, — заперечні;

- з 18 студентів (першої гр. 4 к.) 15 студентів — схвальні відповіді, 83,3% респондентів, а 3 (4 к.), 16,7% респондентів, — заперечні.

- з 22 магістрантів (першої гр. 5 к.) 18 магістрантів — схвальні відповіді, 81,8% респондентів, а 4 (5 к.), 18,2% респондентів, — заперечні.

На 2 запитання анкети №3 (див. дод. Б.3) «Чи доводилось Вам проектувати виконавську версію вокальних творів під час самостійної роботи над ними?» 82 респонденти групи №1 Інституту мистецтв імені Анатолія Авдієвського Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова — висловились так: схвальна відповідь — 7 осіб (50,0%) 1 курсу; 5 осіб (41,7%) 2 курсу; 9 осіб (56,2%) 3 курсу; 10 осіб (55,6%) 4 курсу; 12 осіб (54,5%) 5 курсу; заперечна відповідь — 7 осіб (50,0%) 1 курсу; 7 осіб (58,3%) 2 курсу; 7 осіб (43,8%) 3 курсу; 8 осіб (44,4%) 4 курсу; 10 осіб (45,5%) 5 курсу.

На 3 (див. дод. Б.3) запитання анкети №3 — Чи продумуєте Ви сценічні рухи при роботі над музичними творами? — були отримані такі відповіді від індивідів першої групи: «Так» — 10 індивідів 1 курсу, (71,4%); 9 індивідів 2 курсу, (75,0%); 11 індивідів 3 курсу, (68,7%); 13 індивідів 4 курсу, (72,2%); 16 індивідів 5 курсу, (72,7%); «Ні» — 4 індивіда 1 курсу, (28,6%); 3 індивіда 2 курсу, (25,0%); 5 індивідів 3 курсу, (31,3%); 5 індивідів 4 курсу, (27,8%); 6 індивід 5 курсу, (27,3%).

На 4 запитання (див. дод. Б.3) анкети №3 — Чи самостійно Ви знаходите сценічні рухи, які відповідають художнім образам музичних творів? — відповіді, надані першою групою респондентів, виглядають так:

з 14 студентів — 9 (1 курсу) — відповіді позитивні, що у відсотках становить 64,3%, а 5 студентів 1 курсу, що у відсотках становить 35,7%, — негативні;

- з 12 студентів — 8 (2 курсу) — відповіді позитивні, що у відсотках становить (66,7%), а 4 студенти 2 курсу, що у відсотках становить 33,3%, — негативні;

- з 16 студентів — 12 (3 курсу) — відповіді позитивні, що у відсотках становить 75,0%, а 4 студенти 3 курсу, що у відсотках становить 25,0%, — негативні;

- з 18 студентів — 12 (4 курсу) — відповіді позитивні, що у відсотках становить 66,7%, та 6 студентів 4 курсу, що у відсотках становить 33,3%, — негативні.

- з 22 магістрантів — 17 (5 курсу) — відповіді позитивні, що у відсотках становить 77,3%, та 5 магістрантів 5 курсу, що у відсотках становить 22,7%, — негативні.

На (останнє) (див. дод. Б.3) п'яте запитання анкети №3 — Чи усвідомлено Ви відтворюєте у процесі прилюдної інтерпретації музичних творів запам'ятовані раніше сценічні рухи? — від респондентів

першої групи були одержані такі висловлені ними відповіді:

- 9 майбутніх фахівців 1 курсу, (64,3%); 9 майбутніх фахівців 2 курсу, (75,0%); 12 майбутніх фахівців 3 курсу (75,0%); 12 майбутніх фахівців 4 курсу (66,7%) ; 15 майбутніх фахівців 5 курсу (68,2%) — «Так»;

- 5 майбутніх фахівців 1 курсу, (35,7%); 3 майбутні фахівці 2 курсу, (25,0%); 4 майбутні фахівці 3 курсу, (25,0%); 6 майбутніх фахівців 4 курсу, (33,3%); 7 майбутніх фахівців 5 курсу, (31,8%) — «Ні».

Аналіз результатів опитування (2 групи) — студентів факультету мистецтв ДВНЗ «Донбаського державного педагогічного університету» на 1 запитання (див. дод. Б.1) анкети № 1 — Чи керуєтесь Ви теоретичними знаннями щодо художньо-естетичних цінностей музичних творів при “включенні” їх до навчального репертуару? — надав змоги з’ясувати: з 8 студентів (1 курсу) 3 надали — позитивні відповіді (37,5%), а 5 (1 курсу 62,5%), — негативні; з 10 студентів (2 курсу) 4 надали — позитивні відповіді (40,0%), а 6 (2 курсу 60,0%), — негативні; з 14 студентів (3 курсу) 5 надали — позитивні відповіді (35,7%), а 9 (3 курсу 64,3%), — негативні; з 16 студентів (4 курсу) 6 надали — позитивні відповіді (37,5%), а 10 (4 курсу 62,5%), — негативні; з 6 магістрантів (5 курсу) 2 надали — позитивні відповіді (33,3,0%), та 4 (5 курсу 66,7%), — негативні.

При обробці відповідей 54 респондентів (2 групи) отриманих на 2 запитання анкети № 1 — Чи впливає на підбір навчального репертуару особистісне розуміння художньо-естетичних цінностей музичних творів? — було засвідчено, що:

- з 8 студентів (1 к. другої групи) 4 студенти надали схвальні відповіді, що у відсотках становить 50,0% респондентів, та 4 (1 к.), що у відсотках становить 50,0% респондентів, — заперечні;

- з 10 студентів (2 к. другої групи) 6 студенти надали схвальні

відповіді, що у відсотках становить 60,0% респондентів, а 4 (2 к.), що у відсотках становить 40,0% респондентів, — заперечні;

- з 14 студентів (3 к. другої групи) 6 надали схвальні відповіді, що у відсотках становить 42,9% респондентів, а 8 (3 к.), що у відсотках становить 57,1% респондентів, — заперечні;

- з 16 студентів (4 к. другої групи) 9 студенти надали схвальні відповіді, що у відсотках становить 56,2% респондентів, а 7 (4 к.), що у відсотках становить 43,8% респондентів, — заперечні.

- з 6 магістрантів (5 к. другої групи) 4 студенти надали схвальні відповіді, що у відсотках становить 66,7% респондентів, а 2 (5 к.), що у відсотках становить 33,3% респондентів, — заперечні.

Результати опитування (2 групи) 54 студентів на (див. дод. Б.1) 3 запитання анкети № 1 — Чи домінує позиція викладача при “включенні” до навчального репертуару тих музичних творів, які мають загально визнані художньо-естетичні цінності? — надали змоги обрахувати:

- з 8 респондентів — 6 (першого курсу) — позитивні відповіді (75,0%), а 2 респонденти першого курсу (25,0%), — негативні;

- з 10 респондентів — 8 (другого курсу) — позитивні відповіді (80,0%), а 2 респонденти другого курсу (20,0%), — негативні;

- з 14 респондентів — 11 (третього курсу) — позитивні відповіді (78,6%), а 3 респонденти третього курсу, (21,4%), — негативні;

- з 16 респондентів — 13 (четвертого курсу) — позитивні відповіді (81,2%), та 3 респонденти четвертого курсу (18,8%), — негативні;

- з 6 респондентів — 4 (п'ятого курсу) — позитивні відповіді (66,7%), та 2 респонденти п'ятого курсу (33,3%), — негативні.

Результати опитування (2 групи) майбутніх фахівців на 4 запитання анкети № 1 (див. дод. Б.1) — Чи послуговуєтеся Ви знаннями з дисципліни “Історія музики” для створення певних виконавських версій інтерпретації музичних творів з навчального репертуару? — надали

змоги встановити: «Так» — 1 (індивід 1 курсу), що становить (12,5%); 3 (індивіди 2 курсу), що становить (30,0%); 3 (індивіди 3 курсу), що становить (21,4%); 3 (індивіди 4 курсу), що становить (18,8%); 1 (індивід 5 курсу), що становить (16,7%); «Ні» — 7 (індивідів 1 курсу), що становить (87,5%); 7 (індивідів 2 курсу), що становить (70,0%); 11 (індивідів 3 курсу), що становить (78,6%), 13 (індивідів 4 курсу), що становить (81,2%); 6 (індивідів 5 курсу), що становить (83,3%).

В наслідку опитування (2 групи) — 54 студентів мистецьких факультетів на 5 запитання (див. дод. Б.1) анкети № 1— Чи використовуєте Ви для створення певних інтерпретаційних версій музичних творів знання з дисципліни “Аналіз музичних форм”? — було обраховано, що відповідь: схвальна — 2 (25,0%) особи 1 курсу; 2 (20,0%) особи 2 курсу; 4 (28,6%) особи 3 курсу; 5 (31,2%) осіб 4 курсу; 2 (33,3%) особи 5 курсу; заперечна — 6 (75,0%) осіб 1 курсу; 8 (80,0%) осіб 2 курсу; 10 (71,4%) осіб 3 курсу; 11 (68,8%) осіб 4 курсу; 4 (66,7%) особи 5 курсу.

При обробці відповідей респондентів на 6 запитання анкети № 1 «Чи прослуховуєте Ви особисто музичні твори ще перед їх включенням до навчального репертуару?» було ідентифіковано:

- з 8 студентів (1 курсу) — позитивні 6, що у відсотках становить 75,0%, а 2 студенти 1 курсу — негативні, що у відсотках становить 25,0%;

- з 10 студентів (2 курсу) — позитивні 7, що у відсотках становить (70,0%), а 3 студенти 2 курсу, — негативні, що у відсотках становить 30,0%;

- з 14 студентів (3 курсу) — позитивні 11, що у відсотках становить 78,6%, а 3 студенти 3 курсу, — негативні, що у відсотках становить 21,4%;

- з 16 студентів (4 курсу) — позитивні 13, що у відсотках становить 81,2%, та 3 студенти 4 курсу, — негативні що у відсотках становить

18,8%;

- з 6 студентів (5 курсу) — позитивні 5, що у відсотках становить 83,3%, та 1 студент 5 курсу, — негативна, що у відсотках становить 16,7%.

Результати опитування респондентів факультету мистецтв ДВНЗ «Донбаського державного педагогічного університету» (2 групи 54 студентів) на запитання № 1 другої анкети — Чи досягаєте Ви автоматизованості відтворення виконавських дій при інтерпретації музичних творів? — надали змоги з'ясувати:

- з 8 студентів — 62,5% (2 групи 1 курсу) 5 студентів надали позитивні відповіді, а 37,5%, — 3 (1 курсу) негативні;

- з 10 студентів — 60,0% (2 групи 2 курсу) 6 студентів надали позитивні відповіді, а 40,0%, — 4 (2 курсу) негативні;

- з 14 студентів — 64,3%, (2 групи 3 курсу) 9 студентів надали позитивні відповіді, а 35,7%, — 5 (3 курсу), негативні;

- з 16 студентів — 62,5%, (2 групи 4 курсу) 10 студентів надали позитивні відповіді, а 37,5%, — 6 (4 курсу), негативні.

- з 6 студентів — 66,7%, (2 групи 5 курсу) 4 студенти надали позитивні відповіді, а 33,3%, — 2 (5 курсу), негативні.

В результаті опитування — (2 групи 54 студентів) мистецьких факультетів на запитання № 2 (див. дод. Б. 2) другої анкети — Чи застосовуєте Ви при грі на “Вашому” музичному інструменті наукові технології автоматизації виконавських дій? — було встановлено: відповідь «Так» надали (12,5%) — 1 респондент 1 курсу; (10,0%) — 1 респондент 2 курсу; (14,3%) — 2 респонденти 3 курсу; (12,5%) — 2 респонденти 4 курсу; (16,7%) — 1 респондент 5 курсу; відповідь «Ні» надали (87,5%) — 7 респондентів 1 курсу; (90,0%) — 9 респондентів 2 курсу; (85,7%) — 12 респондентів 3 курсу; (87,5%) — 14 респондентів 4 курсу; (83,3%) — 5 респондентів 4 курсу.

Результати опитування 54 студентів — майбутніх фахівців (2 групи), на запитання № 3 другої анкети — Чи знаєте Ви алгоритми автоматизації виконавських дій, які використовуються при грі на “Вашому” музичному інструменті? — визначили: 1 студент (з 8 студентів 1 курсу) другої групи надав позитивні відповіді, що являє 12,5% респондентів і 7 осіб (1 курсу) — негативні, що являє 87,5%; 2 студенти (з 10 студентів 2 курсу) другої групи надав позитивні відповіді, що являє 20,0% респондентів і 8 осіб (2 курсу) — негативні, що являє 80,0%; 2 студенти (з 14 студентів 3 курсу) другої групи надали позитивні відповіді, що являє 14,3% респондентів і 12 осіб (3 курсу) — негативні, що являє 85,7%; 2 студенти (з 16 студентів 4 курсу) другої групи надали позитивні відповіді, що являє 12,5 % респондентів, і 14 осіб (4 курсу) — негативні, що являє 87,5%; 1 магістрант (з 6 магістрантів 5 курсу) другої групи надав позитивні відповіді, що являє 16,7% респондентів, і 5 осіб (5 курсу) — негативні, що являє 83,3%.

Аналіз опитування 54 студентів на запитання № 4 другої анкети — Чи досягаєте Ви чіткого уявлення інтерпретаційних моделей музичних творів Вашого навчального репертуару? — надав змоги виявити результати 2 групи, а саме: «Так» — 2 студенти 1 курсу, що у відсотках становить (25,0%); 2 студенти 2 курсу, що у відсотках становить (20,0%); 3 студенти 3 курсу, що у відсотках становить (21,4%); 3 студенти 4 курсу, що у відсотках становить (18,7%); 1 магістрант 5 курсу, що у відсотках становить (16,7%); «Ні» — 6 студентів 1 курсу, що у відсотках становить (75,0%); 8 студентів 2 курсу, що у відсотках становить (80,0%); 11 студентів 3 курсу, що у відсотках становить (78,6%); 13 студентів 4 курсу, що у відсотках становить (81,3%); 5 магістрантів 5 курсу, що у відсотках становить (83,3%).

Результати анкетування (2 групи) майбутніх фахівців на запитання № 5 (завершальне) другої анкети «Чи “вистачає” Вам виконавсько-

технічної майстерності для реалізації уявних інтерпретаційних моделей музичних творів Вашого репертуару?» надали змоги визначити: 2 індивіди (1 курсу) — позитивні відповіді (25,0%), а 6 індивідів (1 курсу) — негативні (75,0%); 3 індивіди (2 курсу) — позитивні відповіді (30,0%), та 7 індивідів (2 курсу) — негативні (70,0%); 4 індивіди (3 курсу) — позитивні відповіді (28,6%), та 10 індивідів (3 курсу) — негативні (71,4%); 5 індивідів (4 курсу) — позитивні відповіді (31,2%), та 11 індивідів (4 курсу) — негативні (68,8%); 2 індивіди (5 курсу) — позитивні відповіді (33,3%), та 4 індивіди (5 курсу) — негативні (66,7%).

Аудит результатів анкетування студентів факультету мистецтв ДВНЗ «Донбаського державного педагогічного університету» (другої групи), на запитання № 1 третьої анкети — Чи впливає, на Вашу думку, артистична манера підсилення “подачі” музичної інформації на її сприйняття слухачами? — надав змоги визначити:

- з 8 студентів 1 курсу у 7 — схвальні відповіді, інакше кажучи 87,5%, а у 1 студента — заперечна, тобто 12,5% респондентів;

- з 10 студентів 2 курсу у 7 — схвальні відповіді, інакше кажучи 70,0% респондентів, а у 3 студентів — заперечні, тобто 30,0% респондентів;

- з 14 студентів 3 курсу у 11 — схвальні відповіді, тобто 78,6% респондентів, а у 3 студентів — заперечні, тобто 21,4% респондентів;

- з 16 студентів 4 курсу у 13 — схвальні відповіді, інакше кажучи 81,2% респондентів, та у 3 студентів — заперечні, тобто 18,8% респондентів;

- з 6 магістрантів 5 курсу у 5 — схвальні відповіді, інакше кажучи 83,3% респондентів, а у 1 магістранта — заперечні, тобто 16,7% респондентів.

Аудит результатів анкетування на запитання № 2 третьої анкети — Чи вдається Вам при виконанні музичних творів перевтілюватися в їх

художні образи? — надав спроможності встановити, що студенти (другої групи) відповіли: «Так» — 5 студентів 1 курсу, або (62,5%); 4 студенти 2 курсу, або (40,0%); 6 студентів 3 курсу, або (42,9%); 8 студентів 4 курсу, або (50,0%); 4 студенти 5 курсу, або (66,7%); «Ні» — 3 студенти 1 курсу, або (37,5%); 6 студентів 2 курсу, або (60,0%); 8 студентів 3 курсу, або (57,1%); 8 студентів 4 курсу, або (50,0%); 2 студенти 5 курсу, або (33,3%).

Аналіз отриманих даних на запитання №3 третьої анкети — Чи продумуєте Ви сценічні рухи при роботі над музичними творами? — надав змоги виявити:

- з 8 студентів (другої групи 1 курсу) — 5 студентів надали відповіді позитивні, інакше кажучи 62,5%, а 3 особи 1 курсу, 37,5%, — негативні;

- з 10 студентів (другої групи 2 курсу) — 6 студентів надали відповіді позитивні, інакше кажучи 60,0%, а 4 особи 2 курсу, 40,0%, — негативні;

- з 14 студентів (другої групи 3 курсу) — 8 студентів надали відповіді позитивні, тобто 57,1%, а 6 осіб 3 курсу, 42,9%, — негативні;

- з 16 студентів (другої групи 4 курсу) — 11 студентів надали відповіді позитивні, інакше кажучи 68,7%, а 5 осіб 4 курсу, 31,3%, — негативні.

- з 6 магістрантів (другої групи 5 курсу) — 4 магістранти надали відповіді позитивні, інакше кажучи 66,7%, а 2 особи 5 курсу, 33,3%, — негативні.

Аналіз отриманих даних на запитання № 4 третьої анкети — Чи самостійно Ви знаходите сценічні рухи, які відповідають художнім образам музичних творів? (див. дод. Б.3) — другої групи студентів, надав змоги виявити:

- з 8 студентів (другої гр. 1 к.) 5 студентів — позитивні відповіді, що становить 62,5%, а 3 особи цього ж курсу, що становить 37,5%, —

негативні;

- з 10 студентів (другої гр. 2 к.) 7 студентів — позитивні відповіді, що становить 70,0%, а 3 цього ж курсу, що становить 30,0%, — негативні;

- з 14 студентів (другої гр. 3 к.) 10 студентів — позитивні відповіді, що становить 71,4%, а 4 особи цього ж курсу, що становить 28,6%, — негативні;

- з 16 студентів (другої гр. 4 к.) 11 студентів — позитивні відповіді, що становить 68,8%, а 5 осіб цього ж курсу, що становить 31,2%, — негативні.

з 6 студентів (другої гр. 5 к.) 4 студенти — позитивні відповіді, що становить 66,7%, а 2 особи цього ж курсу, що становить 33,3%, — негативні.

Результати анкетування на запитання № 5 третьої анкети — Чи усвідомлено Ви відтворюєте у процесі прилюдної інтерпретації музичних творів запам'ятовані раніше сценічні рухи? — майбутніх фахівців (другої групи) — показали: 1 курс позитивні відповіді 6 (75,0%) та негативні — 2 респондента (25,0%); 2 курс позитивні відповіді 8 (80,0%) та негативні — 2 респонденти (20,0%); 3 курс позитивні відповіді 9 (64,3%), та негативні — 5 респондентів 35,7%); 4 курс позитивні відповіді 11 (68,7%), та негативні — 5 респондентів (31,3%); 5 курс позитивні відповіді 3 (50,0%), та негативні — 3 респонденти (50,0%).

Таким чином, результати проведення констатувального експерименту й подальшого анкетування 174 респондентів, якими були студенти факультетів мистецтв трьох закладів вищої освіти України, надали змогу зробити такі **ВИСНОВКИ**:

1) стан сформованості музично-виконавської культури у практичній навчально-інструментальній діяльності студентів факультетів мистецтв є незадовільним, оскільки лише 17,8% учасників експерименту

спромоглись досягти середнього рівня сформованості досліджуваного феномену, тоді як низький і дуже низький рівні були зафіксовані у 56,3% та 25,9% майбутніх фахівців відповідно;

2) виявленню закономірностей прояву музично-виконавської культури студентами факультетів мистецтв під час інструментальної підготовки сприяє застосування трьох спеціально розроблених анкет дихотомічного закритого типу, які містять 16 запитань;

3) зіставлення відповідей респондентів на запитання анкет із попередньо зафіксованими у них в ході проведення констатувального експерименту результатами сформованості музично-виконавської культури уможливило виявлення ряду закономірностей, а саме:

- майбутні фахівці, які використовували набуті знання з вивчення теоретичних дисциплін (гармонії, поліфонії, аналізу музичних творів, історії музики тощо) у процесі усвідомлення художньо-естетичних цінностей музичних творів, «включених» до навчального репертуару, проявляли вищий стан досліджуваного феномену, а ніж студенти-інструменталісти, котрі визначали їх художньо-естетичні цінності без застосування таких знань;

- «включення» до навчального репертуару тільки тих музичних творів, художньо-естетичні цінності яких розуміються особисто студентами-інструменталістами, сприяє підвищення прояву стан досліджуваного феномену;

- досягнення майбутніми фахівцями максимальної автоматизованості відтворення виконавських дій у процесі роботи над музичними творами підвищує прояв їх музично-виконавської культури під час прилюдної інтерпретації цих творів;

- чим чіткіше уявляють майбутні фахівці інтерпретаційну моделей музичних творів, тим вищий рівень досліджуваного феномену вони проявляють у процесі прилюдної інтерпретації цих творів;

- прояв музично-виконавської культури майбутніх фахівців у процесі прилюдної інтерпретації музичних творів співвідносний їх виконавсько-технічній майстерності;

- прояв музично-виконавської культури студентів-інструменталістів у процесі прилюдного виконання музичних творів співвідносний культурі перевтілювання в їх художні образи;

- «втручання» свідомості майбутніх фахівців у процес відтворення артистичних сценічних рухів призводить до зниження їх музично-виконавської культури під час презентації творів навчального репертуару.

Література:

1. Бурназова В.В. (2010), Методичні засади розвитку виконавської самостійності студентів музично-педагогічних факультетів у процесі інструментальної підготовки: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. Бердянськ, 2010. 22 с.

2. Козир А.В. (2009), Теорія та практика формування професійної майстерності вчителів музики в системі багаторівневої освіти: автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.02, 13.00.04. Київ, 2009. 44 с.

3. Курило В.С. (2000), Освіта та педагогічна думка Східноукраїнського регіону у ХХ столітті. Луганськ: ЛДПУ, 2000. 459 с.

4. Кучерявий О., Кушнірук С. (2018), Становлення і розвиток категорійно-поняттєвого апарату вітчизняної дидактики (XVII-XX ст.). Ч. 1. Київ: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2018. 420 с.

5. Лабунець В. (2015), Поетапна методика інноваційної інструментально-виконавської підготовки майбутніх учителів музики. Актуальні питання гуманітарних наук. Вип. 13. С. 116–123. Дрогобич: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка.

6. Москаленко В. (2013), Лекции по музыкальной интерпретации:

учеб. пособ. Киев: ТОВ «Типографія Клякса», 2013. 134 с.

7. Московчук Л.М. (2016), Методика формування артистичних умінь у молодших школярів на уроках музичного мистецтва: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. Київ, 2016. 368 с.

8. Ониськів Г.Г. (2012), Методика формування виконавських навичок майбутніх учителів музики в процесі інструментальної підготовки: автореф. дис. канд. пед. наук: 13.00.02. Мелітополь, 2012. 20 с.

9. Падалка Г.М. (2008), Педагогіка мистецтва: теорія і методика викладання мистецьких дисциплін. Київ: Освіта України, 2008. 274 с.

10. Федоришин В.І. (2014), Теорія та методика фахової підготовки майбутніх учителів музики на акмеологічних засадах: автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.02. Київ, 2014. 20 с.

11. Юник Д. (2009), Виконавська надійність музикантів: зміст, структура і методика формування : монографія. Київ: ДАКККіМ, 2009. 338 с.

12. Юник І.Д. (2022), Бренд науково-педагогічного працівника вишу: монографія. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2022. 608 с.

13. Яо Цзялі. (2022), Формування готовності студентів факультетів мистецтв педагогічних університетів до вокально-сценічної діяльності: дис. ... д-ра філософії: 014. Київ, 2022. 243 с.

References:

1. Burnazova V.V. (2010), Methodological principles of the development of executive independence of students of music and pedagogical faculties in the process of instrumental training: Ph.D. in Pedagogical Sciences. Abstract of Thesis. Berdyansk, 2010. 22 p. (in Ukrainian).

2. Kozyr A.V. (2009), Theory and practice of formation of professional skills of music teachers in the system of multi-level education: Doctor of

Pedagogical Sciences. Abstract of Thesis. Kyiv, 2009. 44 p. (in Ukrainian).

3. Kurylo V.S. (2000), Education and pedagogical thought of the Eastern Ukrainian region in the 20th century. Luhansk: LDPU, 2000. 459 p. (in Ukrainian).

4. Kucheriavyi O., Kushniruk S. (2018), Formation and development of the category-conceptual apparatus of domestic didactics (XVII-XX centuries). P. 1. Kyiv: NPU named after M. P. Drahomanova, 2018. 420 p. (in Ukrainian).

5. Labunets V. (2015), Step-by-step method of innovative instrumental and performing training of future music teachers. Current issues of humanitarian sciences. 2015. Iss. 13. Pp. 116–123. (in Ukrainian).

6. Moskalenko V. (2013), Lectures on musical interpretation: textbook. Kyiv: TOV "Typography Klyaksa", 2013. 134 p. (in Russian).

7. Moskovchuk L.M. (2016), Methodology of formation of artistic skills of younger schoolchildren in music lessons: Ph.D. in Pedagogical Sciences. Thesis. Kyiv, 2016. 368 p. (in Ukrainian).

8. Onyskiv H.H. (2012), Methodology of formation of performance skills of future music teachers in the process of instrumental training: Ph.D. in Pedagogical Sciences. Abstract of Thesis. Kyiv, 2012. 20 p. (in Ukrainian).

9. Padalka H.M. (2008), Art pedagogy: theory and methods of teaching art disciplines. Kyiv: Education of Ukraine, 2008. 274 p. (in Ukrainian).

10. Fedoryshyn V.I. (2014), Theory and methodology of professional training of future music teachers on acmeological basis: Doctor of Pedagogical Sciences. Abstract of Thesis. Kyiv, 2014. 20 p. (in Ukrainian).

11. Yunyk D. (2009), Performance reliability of musicians: content, structure and method of formation: monograph. Kyiv: DAKKKiM, 2009. 418 p. (in Ukrainian).

12. Yunyk I.D. (2022), University professor's brand: monograph.

Kamianets-Podilskyi: Axiom, 2022. 608 p. (in Ukrainian).

13. Yao Tsziali. (2022), Formation the readiness of students of arts faculties of pedagogical universities for vocally-stage activity: Doctor of Philosophy. Thesis. Kyiv, 2022. 243 p. (in Ukrainian).

Citation: Wang Yihua (2023). PATTERNS OF FORMATION OF MUSICAL AND PERFORMING CULTURE AMONG STUDENTS OF ARTS FACULTIES DURING MUSICAL AND INSTRUMENTAL TRAINING. Frankfurt. TK Meganom LLC. Paradigm of knowledge. 3(57). doi: 10.26886/2520-7474.3(57)2023.9

Copyright Wang Yihua ©. 2023. This is an openaccess article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (CC BY). The use, distribution or reproduction in other forums is permitted, provided the original author(s) or licensor are credited and that the original publication in this journal is cited, in accordance with accepted academic practice. No use, distribution or reproduction is permitted which does not comply with these terms.